

Til: Hege Hertzberg
Via:
Fra: Enhet for næringsfremme

Dato:
Saksnr.: -
Saksbehandler: Eli Boran

Evaluering (Norad) av UD's oppfølging av UNGP/NAP. UD-sak 18/10469. Rapport på oppfølging.

Evaluering av UD's oppfølging av UNGP og den nasjonale handlingsplanen (NAP) påpekte rom for forbedring i norsk oppfølging. Det ble utarbeidet en oppfølgingsplan som ble godkjent av Utenriksråden mars 2019. Oppfølging av UNGP/NAP er ikke en oppgave UD står alene om. Oppfølging av UNGP er nedfelt i regjeringens handlingsplan (NAP) lansert i 2015.

Som en følge av Reform 2019, ble ansvarlig næringsliv i februar 2020 flyttet fra Næringslivsseksjonen til Seksjon for kultur og næringsfremme. I ettertid ble det gjort en gjennomgang av porteføljen, som konkluderte med at flere av oppgavene med fordel bør legges til NFD og andre bør forvaltes av Norad.

Oppfølgingsplanen baserer seg på tidligere organisasjonsstruktur. Som følge av omorganiseringen i Reform 2019 har noen av oppgavene og prosjektene knyttet til ansvarlig næringsliv blitt flyttet og andre er avviklet eller under avvikling. (jfr saksnr 20/10088: Beslutningsnotat «Prioriteringer og videreføring av arbeidet med ansvarlig næringsliv», datert 13.08.2020 og beslutningsnotat «Ansvarlig næringsliv. Avslutning av prosjekter med ODA finansiering», 04.11.2020).

Status for oppfølgingen:

Anbefaling	Tiltak (eller begrunnelse for å ikke følge opp)	Ansvarlig for tiltaket	Tidsramme	Resultat/ endring/ kommentar	Status 28.01.2021
Klargjøre og kommunisere tydeligere forventningen UD har til sine partnere i utviklingssamarbeidet om hvordan de skal følge opp FNs veiledende prinsipper (UNGP).	1. Kommunisere klart i de relevante styringsdokumentene (budsjett tekster, årsinstruks og tildelingsskriv, virksomhetsplaner) at utenriktjenesten, Norad og virkemiddelapparatet bidrar med en samstemt forventning til næringslivet om etterlevelse av UNGP og OECDs retningslinjer.	Næringslivsseksjonen, Regionavdelingen, Seksjon for Utviklingspolitikk (SUP)	Okt/ Nov 2019	Berørte seksjoner, ambassader, Norad, Norfund er klar på forventning om hva som kreves av oppfølging ihht UNGP.	En tydelig forventning til næringslivet om etterlevelse av UNGP og OECDs retningslinjer er gjennomgående i uttalelser fra politisk ledelse i NFD og UD.
	2. UD bruker eierstyringsdialogen med Norfund for å sikre at UNGPs retningslinjer legges til grunn for ivaretagelse av menneskerettigheter i deres virksomhet.	Næringslivsseksjonen		Styringsdokumenter er oppdatert og samstemt	UD følger i eierstyringsdialogen opp hvordan Norfund ivaretar hensynet til UNGP i sin praksis.
	3. UD og Norad oppfordrer næringslivsaktører til å sette seg inn i og etterleve OECDs retningslinjer og UNGP. Virkemiddelapparatet, næringslivet og Eierdepartementer oppfordres til å benytte seg av Kontaktpunktets innføring i OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger.	UD, Norad og NFD i samarbeid med OECD Kontaktpunkt et			Det forventes at næringslivet etterlever OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) i sitt globale virke.
Tydeliggjøre ansvaret i forvaltningen for implementering og monitorering av målet om å fremme og beskytte menneskerettighetene i utviklingssamarbeidet. Dette inkluderer ansvar for å sørge for at gjennomføringen er tilpasset FNs veiledende prinsipper (UNGP), og	4. UD foreslår gjennomgang av NAP i den tverrdepartementale arbeidsgruppen med sikte på at den internasjonale utviklingen på området gjenspeiles i handlingsplanens tiltak.	Næringslivsseksjonen i samarbeid med relevante departement			Ikke oppnådd enighet i tverrdepartemental arbeidsgruppe om behov for revisjon av NAP og man avventer Åpenhetsloven. På bakgrunn av at man har gått fra en internasjonal normgivende prosess til mer fokus på nasjonal lovgivning, har NFD tatt over ledelsen av den tverrdepartementale arbeidsgruppen.

ansvaret for at det gjøres gode aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter.	5. I tilskuddsforvaltningen som involverer næringslivet skal det gjennom avtalene stilles krav om dokumentert oppfølging av UNGP. I samråd med Norads NÆRING.	UDs berørte seksjoner, Norads Næring		Oppdaterte avtalemaler hvor UNGP er integrert der relevant.	Norad Næring behandler to utlysninger. Ved avtaleinngåelse må tilskuddsmottaker ved signering forplikte seg til å etterleve UNGP og OECDs retningslinjer.
	6. I arbeidet med å forberede styrevalg i Norfund påse at ansvarlig næringsliv gis oppmerksomhet i screening av kandidater.	Avd for økonomi og utvikling (ØKUT), næringslivsseksjonen			UD følger i sin eierstyringsdialog opp hvordan Norfund ivaretar hensynet til UNGP i sin praksis.
	7. Samarbeide med næringslivet (hovedorganisasjoner og interesseorganisasjoner) med henblikk på å styrke næringslivets forståelse om næringslivets ansvar for å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for menneskerettigheter.	ØKUT/ Næringslivsseksjonen			OECD kontaktpunktet holder kurs i ansvarlig næringsliv og aktsomhetsvurderinger. Innovasjon Norge tilbyr bedrifter kurs i ansvarlig næringsliv. UD har kurs for ambassadeansatte, slik at de kan veilede ute.
	8. UNGP og næringslivets forpliktelser til etterlevelse settes på agendaen i Samstemthetsforumet	SUP i samarbeid med Næringslivsseksjonen			Samstemthetsforumet (fra 2019 Innspillsforumet) har i 2018+19 ikke satt dette på dagsorden. Ledes av statssekretærer i KMD og UD. En bred departemental representasjon er ikke tanken her. Skal lytte til det sivile samfunn. 2020: ingen møter grunnet C-19. Digital plattform vurdert uegnet for såpass stort møte.
	9. Anbefale gjennom UPR-prosessen at våre samarbeidsland utarbeider nasjonale handlingsplaner, og styrker nasjonale OECD-kontaktpunkts arbeid med å fremme ansvarlig næringsliv.	MRDEM, ambassadene			Ansvarlig næringsliv er inkludert som ett av ti prioriterte tema for anbefalinger i bestillingene for UPR-høringene. Norge har fremmet anbefalinger knyttet

					til dette temaet bl.a. til Kenya og Eritrea.
	10. UD viderefører støtten til det internasjonale arbeidet for å styrke kunnskap om hvor i selskapers verdi- og leverandørkjeder MR-brudd mest sannsynlig forekommer.	Næringslivs- seksjonen med berørte seksjoner			Flere prosjekter er nå inne i avslutningsfasen. UD har i perioden 2018-2020 støttet et prosjekt i regi av Shift. Prosjektet utvikler ny metode for bedre evaluering av selskapers respekt for menneskerettigheter i hele verdikjeden. Målsetning er at berørte mål-grupper kommer bedre ut av potensielle risikosituasjoner. Prosjektet innhenter data fra selskaper engasjert i Afrika sør for Sahara og sørøst Asia.
Vurdere behovet for å forbedre bistandsforvaltningens systemer for å sikre at det gjøres gode aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Dette inkluderer også kvalitetssikring av aktsomhetsvurderinger som gjøres hos private aktører involvert i utviklings-samarbeidet.	11. UD ved STF og Norad gjennomgår eksisterende retningslinjer, veiledere og maler for å sikre bedre oppfølging av UNGP (bl.a. veileder om MR og privat sektor (V04); BD-mal for å inkludere ansvarlig næringsliv under tverrgående hensyn; avtalemal for næringslivsstøtte).	Seksjon for tilskuddsforvaltning og Norad		Retningslinjer , maler, veiledere gjennomgått og ev endret	Enhet for Tilskuddsforvaltning arbeider kontinuerlig med forenkling og forbedring av forvaltningssystemene. Norad Næring: V04 integrert i ny Grant Management Assistant. BD-maler oppdateres ved integrering i tilskuddsportalen. Tilskuddsmottaker må forplikte seg til UNGP og OECD-retningslinjer (ref punkt over)

<p>I tillegg bør systemene forbedres når det gjelder tjenester, f.eks. veiledningstjenester rettet mot norsk næringslivs engasjement i utviklingsland, særlig v/ambassadene.</p> <p>Forvaltningen bør også vurdere hvorvidt det kan settes av ekstra midler som næringslivspartnere kan bruke til å gjøre aktsomhetsvurderinger og til å fremme og beskytte menneskerettigheter</p>	<p>12. a) Videreføre opplæring i UNGP v/utreisekurs. E-læringskurs (samt nano-læring) om oppfølging av UNGP.</p> <p>b) Videreføre og styrke opplæring og oppfølging av UNGP på regionale samlinger.</p> <p>c) Oppdatering a UD og ambassadenes hjemmesider (med henvisning til UNGP, OECDs retningslinjer, Global Compact)</p>	<p>Næringslivsseksjon og UKS</p> <p>REG og Næringslivsseksjonen</p> <p>Berørte seksjoner, AMB</p>			<p>Ansvarlig næringsliv er en integrert del av utreisekurset. E-læringskurs (på engelsk) vil være tilgjengelig i første kvartal 2021.</p> <p>I 2020 ble det produsert en intern podcast om ansvarlig næringsliv, og det ble gjennomført tre regionale kurs (Brasil, Ghana og Tanzania) digitalt i regi av Governance Group.</p>
	<p>13. Vurdere om det er mulig å avsette midler som næringslivspartnere kan benytte til å gjøre aktsomhetsvurderinger</p>	<p>Norad</p>			<p>Norad Næring har tilskuddsordning for bedrifter som vil investere og etablere seg i utviklingsland.: Støtte til forstudier inklusive aktsomhetsvurderinger.</p>
	<p>14. Tettere samarbeid med NFD om samstemt info til næringslivet om UNGP i forberedelsene til næringslivsdelegasjoner.</p>	<p>Næringslivsseksjonen og NFD</p>			<p>UD og NFD har utviklet en tettere dialog og samarbeid om ansvarlig næringsliv. Bl.a. har NFD tatt over den norske delegatplassen i OECD WPRBC</p>
	<p>15. a) Videreføre deltakelse i internasjonale fora (OECD WPRBC, UN Global Compact etc) for kontinuerlig oppdatere/utveksle kunnskap på feltet.</p> <p>b) Mer erfaringsutveksling med likesinnede land om oppfølging av UNGP og implementering av NAP (S, DK, FI)</p>	<p>Næringslivsseksjon, Kontaktpunkt et</p> <p>Næringslivsseksjon, Kontaktpunkt et</p>			<p>UD, NFD og tidvis FIN deltar på OECD WPRBC. I 2021 tok NFD over som norsk delegat inn i gruppen. Det gjør også OECD Kontaktpunktet</p> <p>Kontaktpunktet bruker nettverket i OECD aktivt for kontakt med likesinnede land og deres kontaktpunkt. Det jobbes med å styrke samarbeidet mellom</p>

				<p>Kontaktpunktet og departementene i dette arbeidet.</p> <p>UD v/Seksjon for hav og næringsutvikling tar over oppfølgingen og forvaltningen av norsk bidrag til UNGC sommeren 2021. Det er jevnlig kontakt mellom UD og UNGC internasjonalt og lokalt.</p>
--	--	--	--	---